

Fortællinger fra fremmedsprogprojekterne

7. klasse: København i billeder, tale og tekst på fransk

Uformel læring

Uformel læring er karakteriseret ved hovedsageligt at foregå uden for den institutionaliserede undervisning og er et *middel* til læring i forbindelse med en række aktiviteter. For analytisk at forstå børns uformelle læreprocesser anvendes erfaringer fra forskningsprojektet *Børns opvækst med interaktive medier – i et fremtidsperspektiv*, hvor det har været muligt at indkredse uformelle læringsformer i lyset af børns forskellige digitale aktiviteter som fx chat, online-spil, produktion af profiler og hjemmesider. Til forskel fra den uformelle læring foregår formel læring typisk i deciderede undervisningsinstitutioner med læring som et overordnet *mål* for de aktiviteter, som foregår. Når børn i fritiden spiller online-spil, lærer de sig nye engelske ord og sætninger som et middel til aktivt at kunne spille med i spillet. Men når eleverne i skolen gennem forskellige didaktisk tilrettelagte aktiviteter lærer nye engelske ord og sætninger, så er målet for aktiviteterne at lære engelsk.

I skolen er læring altså et *mål* for de aktiviteter, der finder sted. I fritiden er læring for børnene et *middel* til fx at være med i leg, at kunne spille computerspil, at chatte og at lave hjemmesider. For at kunne lege er børnene nødt til at lære noget. På den måde bliver læring en forudsætning for og en integreret del af legen, hvor det for børnene handler om at være i en god situation.

I børns fritidskultur kan der iagttages forskellige uformelle læringsformer. Det drejer sig om *læringshierarkier, læringsfællesskaber og læringsnetværk*, som fungerer i forskellige sammenhænge (for nærmere beskrivelse af disse læringsformer se hovedrapport under Læring). De enkelte læringsformer kan siges at udgøre et sæt af læringsstrategier, som er de fremgangsmåder, børnene anvender for at opnå færdigheder og for at få viden om noget specifikt. Endvidere beskriver den enkelte læringsform de organisationsformer, børn konstruerer eller etablerer for at lære. Børns uformelle læringsformer er ofte effektive måder at lære på, hvorfor det er vigtigt i skolen at give plads til disse læringsformer, ligesom de må medtænkes i den måde, som undervisning og læreprocesser organiseres på i skolen

Vores København på fransk

Projektet har til formål at etablere en autentisk ramme for sproglig udvikling, både mundtlig og skriftlig. Først har eleverne besøgt Louisiana-udstillingen *Brassai - Nattens fotograf* med kunstfotos fra Paris. Derefter skal de omsætte turen og deres egne billeder til PhotoStory. Senere går turen ind til København, hvor de skal fotografere byen til en Brassai-inspireret fransksproget PhotoStory om *Deres København*.

De fleste elever er allerede fortrolige med PhotoStory, som de bruger i andre timer. De kommer hurtigt i gang med arbejdet og finder deres egne fotos fra turen til Louisiana på *fællesnettet*. De begynder at vælge billeder og snakke om, hvad de gerne vil fortælle.

I en gruppe skriver de i fællesskab: "C'est un sculpture de Henri More", mens en anden gruppe diskuterer flertalsbøjninger på deres sætning. De snakker videre og bruger deres viden om bøjninger, mens de skiftes til at bruge både mus og tastatur. Arbejdet går støt fremad, og grupperne snakker på skift med læreren om ord, de gerne vil have med i deres historier. De vil gerne nuancere sproget og spørger især til synonymmer. De gør sig også meget umage med udtalen og øver sig på de svære ord og tonefaldet gennem hele sætninger. De har det sjovt og griner meget. Den sidste gruppe har en anden indfaldsvinkel, idet de tager udgangspunkt i deres egne fotografier. De sætter billederne op og eksperimenterer med PhotoStory's forskellige visuelle effekter. Til sidst vælger de et filter, der *tinter* billederne, så de stilmæssigt ligner Brassais fotografier. Til gengæld har de ikke skrevet noget endnu. Den første sætning, de skriver, er: "Louisiana, c'est une musée moderne".

Et par elever ved, hvordan man lægger underlægningsmusik på, og viser det til de andre. To grupper er nu færdige og går straks i gang med at planlægge et nyt projekt, hvor de skal ud og tage flere billeder, så de kan øve sig noget mere. Efter frikvarteret kommer de tilbage med nye digitale billeder og går i gang. Da lektionen er slut, og de har fri fra skole, sidder den ene gruppe stadig og arbejder med deres nye historie. De har ikke tid til at gå hjem.

Efter at eleverne har været i København, er de nu ved at lægge sidste hånd på deres PhotoStory om *Vores København*. Billederne er lagt op, og de har skrevet danske kladder på papir. Nu skal der oversættes og speakes, og flere af grupperne øver udtale. Eleverne vil gerne have, at deres fortællinger har rigtige sætninger med narrativt drive. Så de får hele tiden brug for nye ord. Læreren kan ikke være hos dem alle, og snart begynder de at hjælpe hinanden både med forslag til ord og udtale. Storkespringvandet er der dog ingen, der har noget bud på. Så Pernille spørger læreren, og de får en snak om sammensatte ord.

Eleverne i grupperne skiftes til at speake, og de går meget op i udtalen. Flere af grupperne speaker det hele 3-4 gange, før de er tilfredse med udtalen.

Analyse

Det dannelsesmæssige formål kommer i spil, fordi projektet kobler de receptive og produktive sprogkompetencer sammen med besøget på Louisiana. På den måde har de kunnet tale om både fransk sprog, kunst, fotografi og Paris som by.

Det store arbejde ligger dog i at sætte franske sætninger på deres egen fortælling. Der arbejdes med udgangspunkt i de produktive sprogfærdigheder, der skal formuleres på skrift og speakes. De receptive færdigheder kommer også i spil, fordi de læser det, de skriver, og lytter til deres speak.

Kombinationen af at bruge PhotoStory sammen med egne fotos, skrift og tale sætter det sproglige ambitionsniveau op. Holdet er hurtigt i gang med at vælge billeder og snakker om, hvad de gerne vil fortælle. Fremgangsmåden er, at de formulerer sig på dansk, oversætter verbalt og derefter skriver i fællesskab. Der er ingen, der bruger ordbog, og læreren opfordrer dem til at tage udgangspunkt i ord og vendinger, de kender i forvejen, for så at tilpasse dem til den konkrete sætning, de er ved at

formulere. En gruppe diskuterer flertalsbøjninger på deres sætning – 1., 2., 3. person flertal. Den ene siger: *"Her er et billede, hvor vi spiser"*, hvorpå de skriver: "Nous" – en siger *"Spise hedder 'manger'"*, hvorpå de sammen staver sig frem til "Nous manger". *"Bøjningen!"* siger læreren, *"Prøv at bøj et ord I kender – hvad med 'allez'?"* ... *"Nå ja, mangeons"*. De skiftes til at bruge både mus og tastatur. De forsøger at nuancere sproget og spørger især til synonymmer. Med inspiration fra læreren tager de hele tiden udgangspunkt i deres passive viden og udvider udtrykkene den vej rundt, som følgende ordveksling viser: *"'Det er kedeligt' – hvad hedder det?"*, *"Prøv at vende det om og brug noget, I kender i forvejen – fx 'Det er ikke sjovt'"*.

Senere, da de arbejder med billederne fra København, er de endnu mere interesserede i synonymmer og især tillægsord, der nuancerer sætningerne. Eleverne begynder aktivt at bruge metoden med at trække på viden fra andre sammenhænge. Fx spørger en pige: *"Hvad hedder 'berømt'? Er det som på engelsk 'famous'?"*. En anden pige viser gennem først en samtale om Storkepringvandet og senere om Rundetårn, at hun begynder at forstå sammensatte ord og omvendt ordstilling *"Skal jeg bytte om på ordstillingen? C'est la belle fontaine?"*.

Grupperne vil gerne have, at deres informationer er korrekte. Kristian og Rikke spørger, om statuen på Kgs. Nytorv forestiller Napoleon, og får at vide, at det gør den helt sikkert ikke. De går i gang med at søge på nettet, og snart er de i gang med at oversætte historien om statuen og Christian V til fransk.